

KJØNNSORGANER

FILM OG SPILL

MÅLGRUPPE

5. - 7. trinn

MÅL

At elevene kan forklare hvordan kjønnsorganer kan se ut, hvordan de utvikler seg i puberteten, samt reddegjøre for deres funksjoner.

FAGLIG RELEVANS

Naturfag

KOMPETANSEMÅL

- Beskrive utviklingen av menneskekroppen.
- Forklare hva som skjer under puberteten.

TIDSFORBRUK

45 min

UTSTYR

- Filmen «Kjønnsorganer» på kampanjesiden (se www.uke6.no)
- Arbeidsark 1 og 2

BESKRIVELSE

Fortell elevene at undervisningen skal handle om noe alle mennesker har, nemlig kjønnsorganer.

Fortell elevene at mennesker har både indre og ytre kjønnsorganer. Disse kan komme i ulike sammensetninger og variasjoner, men i denne oppgaven skal elevene hovedsakelig lære om de to vanligste «settene» med ytre kjønnsorganer: penis og testikler samt vulva og vagina.

For noen av barna kan disse uttrykkene være ukjente. Bruk likevel de korrekte begrepene i undervisningen, da dette er viktig for at elevenes anatomiske forståelse.

Snakk deretter med elevene om:

- Noen synes det er pinlig å snakke om kjønnsorganer? Hvorfor er det slik?

Fortell elevene at dere skal se en animasjonsfilm som handler om kjønnsorganene og deres funksjoner. Vis filmen «Kjønnsorganer» som er tilgjengelig på kampanjesiden for Uke 6 2019 på www.uke6.no.

Snakk deretter med elevene om innholdet i filmen. Forslag til spørsmål:

- Hvordan var det å se filmen?
- Hva ble fortalt om kjønnsorganer i filmen?
- Lærte dere noe nytt om kjønnsorganer?
- Hvorfor er det viktig å kjenne til kjønnsorganene og deres funksjoner?

Som oppfølging til arbeidet med filmen kan elevene spille spillet «Sant eller usant om kroppen». Del elevene inn i grupper med 2 – 3 spillere og 1 spillleder. Gi hver gruppe en utskrift av Arbeidsark 2 og hver spillleder en utskrift av Arbeidsark 1. Det vil være behov for sakser til hver gruppe, siden kortene på arkene må klippes ut. Hver spiller skal ha et kort hvor det står «sant» og et hvor det står «usant». Spilllederen skal ha spørsmålskortene i en bunke foran seg, med skriften vendt ned.

Spilllederen trekker et kort, og leser spørsmålet høyt. Spillerne vurderer hvorvidt utsagnet er sant eller usant, og legger svarkortet sitt foran seg med skriften vendt ned. Når alle har lagt svarkortene ned, snur spillerne svarkortet rundt. Spilllederen forteller deretter spillerne om utsagnet var sant eller usant, og leser svarteksten høyt.

Når alle gruppene har spilt spillet ferdig, samles elevene til en oppsummering i plenum. Underviseren kan velge å gjennomgå utvalgte spørsmål i felleskap. Utover dette kan underviseren stille elevene følgende spørsmål:

- Var det noen svar som overrasket dere?
- Hvilke spørsmål om kroppen tror dere barn i Norge lurer mest på?
- Hva kan man gjøre for å sikre at barn har den kunnskapen om kroppen som de trenger?
- Hvem kan man gå til dersom man har spørsmål om kroppen? (F.eks. venner, foreldre, andre familiemedlemmer, skolehelsetjenesten, legen, rådgivningstjenester).

ARBEIDSARK 1

KJØNNSORGANER

UTSAGN: DET ER VANLIG Å ONANERE SOM 10-12 ÅRING

Svar: Sant

Det er helt vanlig for både jenter og gutter å onanere. Man begynner vanligvis å onanere når man kommer i puberteten, men det er også normalt å begynne tidligere. Onani er en måte å ha det godt med seg selv på, ved å ta på sitt eget kjønnsorgan. Det er også en god måte for jenter og gutter å bli bedre kjent med kroppen sin. Man kan onanere på forskjellige måter, og det er en god idé å teste ut forskjellige ting for å finne ut hva man selv liker og ikke liker. Noen har ikke lyst til å onanere, og det er også helt greit. Det viktigste er at man kjenner på hva man selv vil.

UTSAGN: ALLE VULVAER SER HELT LIKE UT

Svar: Usant

Ingen vulvaer er helt like. Kjønnsleppene kan være korte, lange, tykke, tynne, litt krøllete, veldig krøllete og den ene kan være lengre enn den andre. Dette gjelder både de indre og de ytre kjønnsleppene. I likhet med resten av kroppen, ser alle vulvaer forskjellige ut, både i form, farge og hårveksten rundt.

UTSAGN: MENSEN STARTER SAMTIDIG FOR ALLE JENTER

Svar: Usant

Jenter opplever vanligvis sin første menstruasjon når de er mellom 8 og 15 år. Menstruasjon er en månedlig blødning, som typisk varer mellom 3 – 7 dager. Det er forskjellig fra jente til jente når menses starter. Noen får menses når de er mellom 8 – 10 år, andre får den ikke før de er rundt 15 år. Begge deler er helt normalt.

UTSAGN: ALLE PENISER SER HELT LIKE UT

Svar: Usant

Peniser kan være bøyd oppover, nedover, sidelengs eller være helt rett. I likhet med resten av kroppen, ser alle peniser forskjellige ut, både i lengde, tykkelse, farge og hårveksten rundt.

UTSAGN: KJØNNSHÅR KAN SE FORSKJELLIG UT FRA PERSON TIL PERSON

Svar: Sant

Når man får hår rundt kjønnsorganene kan det se like forskjellig ut fra person til person som det håret vi har på hodet. Det kan være svart, brunt, lyst, mørkt, rødt, krøllete, glatt, tykt eller tynt. Noen får mer hår enn andre. Det samme gjelder håret under armene. Noen gutter får hår på brystet, og noen jenter får hår rundt brystvortene.

UTSAGN: FOR GUTTER BETÅR PUBERTETEN KUN AV Å KOMME I STEMMESKIFTE OG FÅ HÅR RUNDT PENIS OG UNDER ARMENE

Svar: Usant

I puberteten får gutter også ansiktshår, muskelvekst og dypere stemmer. Utover dette vokser både pung og penis, og de indre kjønnsorganene begynner å produsere sæd. Hos gutter starter puberteten vanligvis når de er rundt 12 – 13 år, og varer til de er ca. 20 år. Men puberteten kan også starte tidligere eller senere, og vare over lengre eller kortere tid.

SANT

USANT

SANT

USANT

SANT

USANT